

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Investícia do európskej mládeže a európsky zbor solidarity

(2017/C 306/04)

Spravodajca:	Paweł Grzybowski (PL/EKR), primátor mesta Rypin
Referenčné dokumenty:	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a výboru regiónov – Investícia do európskej mládeže
	COM(2016) 940 final
	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Európsky zbor solidarity
	COM(2016) 942 final

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV (VR)

1. zdôrazňuje, že napriek úsiliu o zníženie nezamestnanosti mládeže tento problém nielenže zostáva naďalej spoločenskou a hospodárskou výzvou, ale aj oslabuje spravodlivosť, rovnosť a solidaritu, ktoré sú oporou európskeho projektu.
2. Víta iniciatívu Európskej komisie, ktorá vychádza zo znepokojenia predsedu Európskej komisie nad zložitou aktuálnou situáciou podstatnej časti mladých ľudí ťažko postihnutých krízou a ktorá vyústila do iniciatív pod názvom „Investícia do európskej mládeže“ a „Európsky zbor solidarity“.
3. Zdôrazňuje význam zapojenia miestnych a regionálnych orgánov, ako aj iných aktérov vrátane súkromného sektora a subjektov tretieho sektora do vykonávania opatrení, ktorými sa zabezpečí integrácia mladých ľudí na trhu práce.
4. Vyzýva inštitúcie EÚ, aby spolupracovali so súkromným sektorom a subjektmi tretieho sektora, a takisto požaduje, aby programy zamerané na zlepšovanie vzťahu medzi potrebami trhu a kvalifikáciou pracovníkov boli koncipované s účasťou súkromného a tretieho sektora.
5. Zdôrazňuje, že nezamestnanosť mládeže má vplyv na miestnej a národnej úrovni i na úrovni Únie a že vzdelávanie, odborná príprava a mládež sú v právomoci členských štátov a v súlade s článkom 6 ZFEÚ musí Európska únia podporovať, koordinovať a dopĺňať činnosti jednotlivých krajín vzhľadom na to, že podpora zamestnanosti je otázkou spoločného záujmu. Preto úspech príslušných opatrení EÚ, ktoré musia byť plne v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality, závisí od spolupráce s miestnymi a regionálnymi orgánmi.

Investícia do európskej mládeže

6. Opakuje, že hlavné ciele politiky v oblasti mládeže by sa mali zameriavať na zabezpečenie rovnakých príležitostí pre mladých ľudí, podporu ich sociálneho začlenenia, ako aj na posilnenie ich konkurencieschopnosti na trhu práce, pričom treba podporovať účasť a dôležitú aktívnu úlohu mládeže pri výbere študijnej dráhy a profesionálnej kariéry, posilnenie práce s mládežou, nediskrimináciu a porozumenie medzi kultúrami. V tejto súvislosti poukazuje na to, že aj prístup k dopravnej infraštruktúre a prístup k informáciám sú dôležitými faktormi umožňujúcimi rovnosť príležitostí a treba ich zohľadniť.
7. Zasadzuje sa za integrovanú podporu aktívneho partnerstva na všetkých úrovniach ústrednej i decentralizovanej verejnej správy zodpovedných za spoluprácu s mladými ľuďmi a ich organizáciami.

8. Rovnako je presvedčený, že sú potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť mladým ľuďom najlepší štart do aktívneho života, investovaním do ich technických a sociálnych poznatkov, schopností a skúseností, ako aj pomáhať im pri začlenení na trhu práce vytvorením samostatnej pracovnej činnosti alebo prijatím na pracovné miesto v súlade s ich profilom, alebo investovaním do modelu, ktorý podporí príležitosti na rekvalifikáciu, vďaka ktorej získajú nové pracovné príležitosti.

9. Navrhuje, aby jedným z konkrétnych opatrení bolo rozvíjanie a podporovanie workshopov pre mladých ľudí, kde by získali skúsenosti s rôznymi typmi zamestnania, a mali tak možnosť objaviť novú pracovnú oblasť, ktorá by ich zaujímala.

10. Zastáva názor, že rozličné formy investícií do mládeže, či už ide o formálne alebo neformálne vzdelávanie, sú základom pre vybudovanie spravodlivej, otvorenej, inkluzívnej a dobre fungujúcej demokratickej spoločnosti, ktorú charakterizuje sociálna mobilita, medzikultúrna integrácia a trvalo udržateľný rozvoj a rast. Zároveň je presvedčený o dôležitosti vytvárania príležitostí pre mladých ľudí, ktoré by im umožnili riadny prístup k spoločným statkom vytváraným Európskou úniou, ako aj aktívnejšie prispievať k projektom solidarity a formovaniu budúcnosti Európy.

11. Hoci sa v uplynulých rokoch situácia mladých ľudí na trhu práce v mnohých členských štátoch zlepšila, 4 milióny nezamestnaných mladých ľudí vyvolávajú hlboké znepokojenie, pričom výrazné rozdiely sú nielen medzi členskými štátmi, ale aj vo vnútri jednotlivých štátov. Konštatuje, že je potrebné trvalé úsilie EÚ a členských štátov napriek opatreniam a projektom vykonávaným v uplynulých rokoch na európskej a národnej úrovni s cieľom väčšmi podnecovať pracovnú činnosť mladých ľudí a zlepšiť ich zamestnanosť.

12. Obzvlášť znepokojujivá je skutočnosť, že značná časť mládeže má vzdelanie, ktoré nezodpovedá výzvam aktuálneho trhu práce, a že neexistuje ani dostatočná podpora na vypracovanie projektov na podporu podnikania, inovácií a výskumu, a vzdelávacie systémy v členských štátoch zaostávajú vo svojom vývoji za dynamickými ekonomickými a sociálnymi zmenami. Preto mnohí mladí ľudia vstupujú na trh bez toho, aby boli prispôsobení reagovať na spoločenské a svoje vlastné očakávania.

13. Za veľmi znepokojujúce treba pokladať výsledky prieskumu, podľa ktorých viac ako polovica mladých ľudí v Európe sa považuje za osoby, ktoré sú vylúčené zo spoločenského, hospodárskeho a politického života, ale zároveň prejavujú rozhodnú vôľu zapájať sa do týchto sfér činnosti vo svojich krajinách. Takisto upozorňuje na skutočnosť, že u mladých ľudí sa zároveň posilňuje pasívny postoj voči sociálnym problémom, hospodárskej situácii a voči politike.

14. Teší ho, že Európska komisia chápe potrebu sústrediť úsilie členských štátov v tejto oblasti. Súhlasí s názorom, že predovšetkým členské štáty a ich regionálne a miestne samosprávy musia hľadať vhodné spôsoby a prostriedky na dosiahnutie očakávaných cieľov. Komisia by preto mala poskytnúť maximálnu podporu týchto činností a efektívne a účinne koordinovať úsilie jednotlivých krajín tak, aby sa znásobili pozitívne účinky týchto opatrení v celej EÚ.

15. V tejto súvislosti upriamuje osobitnú pozornosť na skutočnosť, že v jednotlivých členských štátoch základná úloha pri vykonávaní stanovených opatrení prislúcha miestnym a regionálnym orgánom.

16. Toto presvedčenie vyplýva zo skutočnosti, že práve tieto štruktúry vzhľadom na svoje blízke postavenie k páčivým sociálnym problémom najlepšie poznajú ich špecifické, miestne, územné alebo regionálne okolnosti. Zároveň majú k dispozícii už existujúce vo všeobecnosti efektívne inštitúcie, ktoré už dlhé roky riešia problémy v tejto oblasti. Sústreďovanie úsilia a zdrojov v týchto overených inštitúciách, ktoré majú demokratickú legitímnosť svojich miestnych komunít, zaručí najúčinnjší spôsob ako čo najrýchlejšie zintenzívniť plánované opatrenia.

17. Oceňuje škálu činností vykonávaných prostredníctvom iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí, Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Očakáva, že pri nadchádzajúcej revízii viacročného finančného rámca sa bude aj na obdobie po roku 2020 riadne venovať pozornosť mnohorakým sociálnym výzvam, pred ktorými EÚ stojí, vrátane problematiky vzdelávania, zamestnanosti mladých ľudí a sociálneho začlenenia, a že osobitná pozornosť sa bude venovať najviac znevýhodneným regiónom v zmysle článku 174 ZFEÚ.

18. Takisto víta úsilie zamerané na mladých podnikateľov, ktoré vyvíja Európska investičná banka, a zdôrazňuje význam dostupnosti financií, pričom dôrazne žiada, aby sa v takých opatreniach pokračovalo.

19. Opakuje svoju podporu systému záruk pre mladých ľudí. Vzhľadom na určité výzvy, ktorým čelia miestne a regionálne orgány, apeluje na Radu, aby sa usilovala o zjednodušenie postupov pri odmeňovaní stážistov a zabezpečila, že tieto postupy nebudú demotivujúcim faktorom.

20. Vyzýva Európsku komisiu, aby pri revízii stratégie EÚ pre mládež po roku 2018 vzala do úvahy názory miestnych a regionálnych orgánov.

21. Zdôrazňuje tiež, že Európska komisia v snahe zabezpečiť kvalitné systémy odborného vzdelávania a zavádzanie systémov odbornej prípravy na uľahčenie vstupu mladých ľudí na trh práce by sa mala zaoberať aj otázkou nadobúdania vedomostí a zručností mladých ľudí, najmä praktických, účasťou v rôznych kontextoch neformálneho a informálneho vzdelávania. V tejto súvislosti pripomína svoju výzvu na užšiu spoluprácu na základe partnerstva medzi celoštátnou a miestnou úrovňou, podnikmi, zamestnancami a odborovými zväzmi, ako aj aktérmi občianskej spoločnosti, s cieľom lepšie využívať zručnosti a kvalifikácie nadobudnuté prostredníctvom neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa ⁽¹⁾. Je tiež presvedčený o tom, že je dôležité uznať jednotné systémy potvrdzovania, prostredníctvom ktorých je možné uznávať a formalizovať prierezové kompetencie, ktoré sú výsledkom neformálneho vzdelávania, a usilovať sa o to, aby trh práce uznával ich hodnotu popri tituloch získaných prostredníctvom formálneho vzdelávania.

22. Osobitne víta skutočnosť, že Európska komisia uznáva význam programu Erasmus+ ako jedného z najdôležitejších nástrojov na rozvoj nadnárodnej aktivity mladých ľudí a odborné a osobnostné vzdelávanie mladých ľudí, ako aj vzdelávanie a osvetu o Európe a globálnom trhu. Víta medzinárodnú aktivitu všetkých kľúčových aktérov zapojených do propagácie takýchto výmen vrátane škôl a inštitútov odborného vzdelávania. Zdôrazňuje potrebu ešte intenzívnejšieho rozvoja tohto programu, a to aj zvýšením prostriedkov dostupných v rámci tohto programu v rámci súčasného rozpočtového rámca. Zároveň poukazuje na to, že jedným z prvkov posilnenia účinkov mobility a nástrojov vzdelávania (formálneho a informálneho) v rámci programu Erasmus+ by sa malo byť zároveň posilnenie úlohy vysokých škôl a organizácií tretieho sektora ako priamych realizátorov tohto programu. Výbor preto odporúča zaviesť také riešenia, ktoré vysokým školám a mimovládny organizáciám umožnia vytvoriť ešte účinnejšie nástroje na rozvoj medzinárodných nástrojov mobility a vzdelávania.

Európsky zbor solidarity

23. Víta myšlienku vytvoriť európsky zbor solidarity (ESC) a vysoko oceňuje modernú formu náboru osôb so záujmom o činnosť v rámci európskeho zboru solidarity registráciou prostredníctvom webovej stránky určenej na tento účel. Táto forma registrácie sa musí dať doplniť ďalšími nástrojmi na zabezpečenie a uľahčenie účasti všetkých mladých ľudí, najmä tých, ktorí sa nachádzajú v obzvlášť zraniteľnej situácii. Táto forma by mala pomôcť spropagovať poslanstvo ESC, najmä význam hodnoty solidarity ako hlavného spojiva európskeho spoločenstva. Výbor tiež zdôrazňuje, že je potrebné vytvárať také opatrenia, ktoré by mladým ľuďom umožnili prístup k ESC bez ohľadu na ich sociálnu a ekonomickú situáciu a úroveň vzdelania. Zároveň je nevyhnutné nájsť riešenia, ktoré umožnia prístup k ESC aj mladým ľuďom, ktorí majú obmedzený prístup k internetu.

24. Žiada Európsku komisiu, aby urýchlene vytvorila právny základ ESC a navrhla udržateľný spôsob jeho financovania po roku 2017, aby sa zamedzilo preťažovaniu jestvujúcich programov financovania, ako je Erasmus+, a bolo možné reagovať na očakávaná rastúceho počtu mladých ľudí, ktorí sa chcú zapojiť do činnosti ESC.

25. Poukazuje na to, že táto iniciatíva nesmie vytvárať žiadne zbytočné byrokratické prekážky pre mladých ľudí, ktorí sa chcú na nej zúčastniť, a mala by zapájať existujúce mládežnícke organizácie v členských štátoch, ako aj inštitúcie pôsobiace najmä na miestnej, jej nadradenej a regionálnej úrovni, ktoré sú zodpovedné za politiku mládeže a podporu mládežníckych organizácií.

26. Poukazuje na to, že na podporu európskeho zboru solidarity je potrebné zaviesť taký administratívny systém, ktorý bude účastníkom aj organizáciám uľahčovať účasť na dobrovoľníckych činnostiach.

⁽¹⁾ Stanovisko VR na tému *Program pre nové zručnosti pre Európu*, COR-2016-04094.

27. Zdôrazňuje, že obidva piliere európskeho zboru solidarity (týkajúce sa pracovnej i dobrovoľníckej zložky) by mali byť doplnkové, ale mali by byť od seba zreteľne oddelené, aby sa mohli zaviesť potrebné mechanizmy na predchádzanie skrytému zamestnávaniu. Zároveň sa domnieva, že ESC by sa nemal používať na nahrádzanie platených pracovných miest neplatenou dobrovoľníckou činnosťou.
28. Upozorňuje na skutočnosť, že charta ESC by mala klásť osobitný dôraz na praktický rozmer európskej solidarity, ktorý sa prejavuje vo vytváraní trvalých väzieb medzi spoločenstvami tvoriacimi Európsku úniu, a zároveň upevňovať zmysel pre európsku identitu.
29. S potešením víta dôraz, ktorý sa kladie na prínosy medziregionálnej a cezhraničnej spolupráce, ale zdôrazňuje, že sa ESC musí zamerať aj na miestnu dobrovoľnícku činnosť. Značná časť dobrovoľníckej činnosti sa vykonáva na miestach, kde dobrovoľníci bývajú. Zameranie na tento druh dobrovoľníckej činnosti v prospech miestnych komunít môže pomôcť vybudovať silnejší trh práce, brániť sociálnemu vylúčeniu a pôsobiť proti odchodu obyvateľstva z vidieka do mestských oblastí.
30. Vyjadruje svoju podporu cieľu ESC pomáhať tým, ktorí sú v núdzi. Potreby a očakávaní miestnych spoločenstiev by mali byť dôležitým kritériom pri posudzovaní kvality projektov.
31. Upozorňuje na potrebu vytvoriť spoločný rámec pre spoluprácu medzi ESC a mierovým zborom OSN, mierovými silami USA a inými organizáciami podobného charakteru.
32. Zdôrazňuje, že je dôležité zavádzať také formy aktivít ESC, ktoré by umožnili využiť jestvujúci potenciál mládežníckych organizácií v Európe a nimi rozvinutého dobrovoľníctva. ESC nemôže byť inštitúciou, ktorá prevezme alebo nahradí doterajšiu činnosť týchto organizácií, ale mal by ju dopĺňať. Výbor konštatuje, že kľúčom k úspechu myšlienky ESC bude zapojiť mládežnícke organizácie pôsobiace v európskych krajinách, a tým ich povzbudiť do spolupráce s ním. Okrem toho zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa pri vypracúvaní stratégie európskeho zboru solidarity uznal mimoriadny význam skúseností, ktoré európske mládežnícke organizácie za desaťročia nazbierali v oblasti riadenia dobrovoľníkov a rozvoja komunít, a aby sa táto vedomostná základňa využila.
33. Zdôrazňuje, že je potrebné zaviesť nástroje na monitorovanie a podporu mladých účastníkov s cieľom zabezpečiť kvalitu činností, ktoré ponúka európsky zbor solidarity, a takisto zabezpečiť školenia a prípravu mladých ľudí na ich účasť v rôznych činnostiach, ktoré zbor ponúka. Hostiteľské organizácie pôsobiace v pracovnej zložke, najmä v oblasti poskytovania stáží a učňovskej prípravy, by v záujme zaručenia kvalitných odborných stáží mali dodržiavať aj zásady a normy stanovené v Európskej charte kvality stáží a učňovskej prípravy.
34. Podobne by sa malo objasniť, aký bude vzťah medzi európskym zborom solidarity a Európskou dobrovoľníckou službou (EVS) s cieľom zabrániť zdvojeniu činnosti a zabezpečiť kontinuitu a plynulosť, pokiaľ ide o príležitosti, ktoré ponúka Európska únia.
35. Zdôrazňuje, že vytvorenie ESC by malo sprevádzať vytvorenie systému potvrdzovania zručností nadobudnutých počas vykonávania dobrovoľníckej činnosti, tak vo verejnom a súkromnom sektore, ako aj v inštitúciách vysokoškolského vzdelávania. Sú súčasťou neformálneho vzdelávania, čo v súčasnosti nie je zohľadnené v náležitom oficiálnom certifikačnom systéme kvalifikácií.
36. Zdôrazňuje, že umožniť mladým ľuďom nadobudnúť ďalšie zručnosti prostredníctvom práce a dobrovoľníctva je v prospech verejného aj súkromného sektora, pretože zlepšuje zamestnateľnosť mladých ľudí tým, že sa pre nich vytvorí konkurenčný rezervoár talentov na zamestnávanie. V tejto súvislosti vyzýva na spoluprácu so súkromným sektorom pri skúmaní toho, ako môžu nadobudnuté zručnosti lepšie zodpovedať potrebám trhu práce.

V Bruseli 11. mája 2017

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA